

Sygn. akt. I.C. 1208/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant : starszy sekr. sąd. Agata Kasalik

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko B. C.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej B. C. na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 283.908,91 zł (dwieście osiemdziesiąt trzy tysiące dziewięćset osiem złotych 91/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

II. W pozostałej części powództwo oddala;

III. Zasądza od pozwanej B. C. na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 10.797,76 zł (dziesięć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt siedem złotych 76/100) z tytułu zwrotu kosztów postępowania

IV. Nakazuje ściągnąć od pozwanej B. C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 10.647 zł (dziesięć tysięcy sześćset czterdzieści siedem złotych) tytułem kosztów postępowania.

SSO Maria Tokarz

Sygn. akt I C 1208/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8.02.2017 roku

Strona powodowa Bank (...) SA w W. pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwana B. C. zapłaciła w terminie 14 dni na jej rzecz kwotę 283.908,91 zł. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od w/w sumy wekslowej, od dnia 09 września 2016r. do dnia zapłaty, oraz zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw w wys. 34 zł. oraz kwoty 14,76 zł tytułem kosztów sporządzenia odpisów notarialnych pełnomocnictw.

Uzasadniając pozew podała, że w dniu 30.11.2011r. zawarła z J. C. prowadzącym wówczas działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) J. C. z siedzibą w R. umowę Kredytu Zaliczka (...) z późniejszymi zmianami

wprowadzonymi aneksami od 1 do 2. Następnie wierzytelność z tytułu umowy Kredytu Zaliczka nr (...) z dnia 30.11.2011r. została objęta umową restrukturyzacyjną nr (...) z dnia 29.07.2013r. Do umowy restrukturyzacyjnej został w dniu 29.09.2014r. zawarty Aneks nr (...). Brak obsługi zadłużenia określonego umową restrukturyzacyjną skutkowało wypowiedzeniem umowy restrukturyzacyjnej oraz wezwaniem zarówno kredytobiorcy, jak i pozwanej B. C. (poręczycielki wekslowej) do spłaty całości zadłużenia. Wierzytelność z tytułu umowy kredytu nie została spłacona. Bank pismem z dnia 15.04.2016r. ponownie wezwał pozwaną do spłaty wymagalnego zadłużenia, ale bez odzewu z jej strony.

Pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 70-72) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Pozwana podała, że do skutecznego dochodzenia zapłaty weksła, posiadacz weksła musi jego oryginał przedstawić awalowi. W piśmie informującym ją o wypełnieniu weksła nie ma żadnej informacji o tym, kiedy i gdzie przedstawiony zostanie weksel, tak aby mogła się z nim zapoznać, sprawdzić prawidłowość jego wypełnienia i ewentualnie po jego wykupie - otrzymać zwrotnie przekreślony weksel. Pozwana podała, że nie mogła uznać wezwania i informacji o wypełnieniu weksła za uprawdopodobnione w jakikolwiek sposób. Nie czuła się zobligowana do jego wykupu na podstawie tylko tego wezwania. Co więcej w razie wykupu rzekomo wypełnionego weksła tylko na podstawie wezwania istniałoby ryzyko, że bank będzie dochodził kolejnych sum wedle własnego uznania. Pozwana powołała się na treść art. 38 prawa wekslowego i obowiązek posiadacza weksła przedstawienia go do wykupu. Pozwana powołując się na orzecznictwo sądowe podała, że niezapłacenie sumy wekslowej ze względu na leżące po stronie remitenta lub posiadacza wekslowego niedopełnienie obowiązku z art. 38 prawa wekslowego, tj. nie przedstawienie weksła dłużnikowi, nie stanowi opóźnienia po stronie dłużnika. Dopiero po dacie jego przedstawienia możliwe jest naliczanie odsetek z tego tytułu. Pozwana możliwość zapoznania się z treścią weksła jak i możliwość sprawdzenia legitymacji jego posiadacza uzyskała dopiero razem z doręczeniem jej odpisu pozwu w dniu 10 listopada 2016 roku. Powództwo w zakresie odsetek za opóźnienie liczone od dnia 9 września 2016r. uznała zatem za bezzasadne. Pozwana podała też, że wystąpienie na drogę sądową przez bank było niekonieczne i nieuzasadnione. Powód nie dopełnił bowiem zadość swoim obowiązkom, z czego wynikał brak reakcji ze strony pozwanej. Działanie powoda, podjęte pochopnie, nie powinno stwarzać sytuacji, w której pozwana jest narażona na poniesienie kosztów postępowania takich jak te których zasądzenia domaga się powód pozwie, a także kosztów poniesionych z jej strony na fachową pomoc prawną i innych.

W piśmie z dnia 26.01.2017 roku k. 81-83 powodowy bank podtrzymał żądanie pozwu i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, w tym kosztów opłat skarbowych od pełnomocnictw w wysokości 34,-zł oraz kwoty 14,76 tytułem kosztów sporządzenia odpisów notarialnych pełnomocnictw oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z kwotą 34,-zł z tytułu opłat skarbowych od pełnomocnictw.

Strona powodowa zaznaczyła, że w zasadzie jedynym argumentem pozwanej było rzekome naruszenie przez nią art. 38 prawa wekslowego, tj. nieprzedstawienie pozwanej weksła do zapłaty. Zdaniem powodowego banku jego pismo z dnia 08.08.2016 r. skierowane do awalisty- pozwanej i prawidłowo jej doręczone, spełnia wymóg przedstawienia weksła do zapłaty. Według powodowego banku mimo obowiązującego przepisu ustawy dopuszczającego zastępcze przedstawienie weksła do zapłaty, faktycznie nie ma takiej możliwości, a wykładnia art. 38 prawa wekslowego powinna być odpowiednio mniej rygorystyczna. Przedstawienie weksła do zapłaty w rozumieniu cyt. artykułu następuje także wówczas, gdy posiadacz weksła, po uprzednim zawiadomieniu, umożliwi trasatowi (wystawcy weksła własnego) zapoznanie się z oryginałem weksła w miejscu jego płatności. Strona powodowa przywołała też poglądy orzecznictwa sądów powszechnych zgodnie, z którymi poinformowanie wystawcy weksła własnego o możliwości zapoznania się z oryginałem weksła w dniu oraz miejscu jego płatności może być uznane za spełniające wymaganie określone w art. 38 prawa wekslowego. W takim przypadku przedstawienie weksła do zapłaty następuje nie z chwilą wystosowania do wystawcy stosownego zawiadomienia, ale w dniu, w którym mógł on faktycznie dokonać oględzin weksła i ustalić, czy jest zobowiązany do jego zapłaty. Strona powodowa podała, że umożliwiła pozwanej zapoznanie się z treścią weksła. Wezwała pozwaną do wykupu weksła w terminie następującym po dacie płatności, tj. zakreślając pozwanej niemal

miesięczny termin do zapłaty. Należy też zważyć, że pozwana nie kwestionuje ani poprawności wypełnienia weksła, ani też co do zasady, nie kwestionuje swojej odpowiedzialności jako awalista.

Na rozprawie w dniu 8.02.2017 roku pełn. powódki podniósł z ostrożności procesowej, że pozwana odpowiada też ze stosunku cywilnego poręczania, bo deklaracja wekslowa spełnia wymogi poręczenia cywilnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 listopada 2011 roku w (...) Bank (...) S.A., z siedzibą w W. zawarł z J. C. prowadzącym działalność gospodarczą w ramach Przedsiębiorstwa (...) J. C. z siedzibą w R., umowę KREDYTU ZALICZKA NR (...) w formie odnawialnego limitu, do maksymalnej wysokości 500.000 zł. Kredyt miał być wykorzystywany w okresie od 1.12.2011 do 30.11.2012 roku. Dodatkowym prawnym zabezpieczeniem spłaty kredytu oraz spłaty kwoty obciążenia rachunku bieżącego był weksel własny in blanco wystawiony przez J. C. poręczony przez małżonkę B. C. wraz z deklaracją do weksla-par 6 ust 3a umowy. Oprocentowanie kredytu było zmienne, ustalane na bazie stawki WIBOR 1M powiększonej o marżę Banku, która wynosiła 2,50 p.p.. W dniu podpisania umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 7,24 %p.a. Zmiany stawki oprocentowania kredytu następowały zgodnie ze zmianą stawek WIBOR 1M pierwszego dnia po upływie każdego okresu miesięcznego liczonego od dnia podpisania umowy. Odsetki od wykorzystanego kredytu naliczane były za okres od dnia każdego przelewu środków z kredytu na rachunek bieżący do dnia poprzedzającego spłatę kredytu- par 8 umowy. Od zadłużenia przeterminowanego bank pobierał odsetki, w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia poprzedzającego dzień jego spłaty-par 10 ust 3 umowy.

(dowód: umowa umowę KREDYTU ZALICZKA NR (...) k. 4-7)

W dniu 30.11.2011 roku J. C. i pozwana B. C. podpisali deklarację wekslową do weksła in blanco, składając do dyspozycji powodowego banku weksel własny in blanco, który bank miał prawo wypełnić w każdym czasie, na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego a niespłaconego przez nich w terminie całości lub części kredytu wraz z odsetkami, odsetkami za opóźnienie, prowizją i innymi należnościami banku z tytułu kredytu, w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty zobowiązań z tytułu kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy bankowi prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Bank miał prawo opatrzyć ten weksel terminem płatności według swego uznania. Weksel miał być płatny w Banku (...) Spółka Akcyjna w N..

(dowód: deklaracja wekslowa k. 21, kserokopia weksła k. 56)

W/w umowę aneksowano Aneksem nr (...) z dnia 30.11.2012 roku. Powodowy bank udzielił J. C. kredytu Zaliczka w formie odnawialnego limitu, do maksymalnej wysokości 500.000 zł w okresie od dnia 01 grudnia 2012r. do dnia 31 stycznia 2013r.; do maksymalnej wysokości 450.000 zł w okresie od dnia 01 luty 2013r. do dnia 28 luty 2013r.; do maksymalnej wysokości 400.000 zł w okresie od dnia 01 marca 2013r. do dnia 31 marca 2013r.; do maksymalnej wysokości 350.000 zł w okresie od dnia 01 kwietnia 2013r. do dnia 30 kwietnia 2013r.; do maksymalnej wysokości 300.000 zł w okresie od dnia 01 maja 2013r. do dnia 31 maja 2013r. Dodatkowym prawnym zabezpieczeniem spłaty kredytu oraz spłaty kwoty obciążenia rachunku bieżącego, był weksel własny in blanco wystawiony przez J. C. poręczony przez małżonkę B. C. wraz z deklaracją do weksla-par 6 ust 3 aneksu. Oprocentowanie kredytu było zmienne, ustalane na bazie stawki WIBOR 1M powiększonej o marżę banku, która wynosiła 3,50 p.p. W dniu podpisania aneksu oprocentowanie kredytu wynosiło 8,03% p.a.-par 8 ust 1 i 2 aneksu.

Pozwana w oświadczeniu z dnia 30.11.2012 roku wyraziła zgodę na zaciągnięcie kredytu Zaliczka w kwocie 500.000 zł przez męża J. C. na warunkach zawartych w umowie z dnia 30.11.2011 roku wraz z aneksem nr (...) z dnia 30.11.2012 roku.

(dowód: Aneks nr (...) z dnia 30.11.2012 roku k. 8-11, oświadczenie pozwanej z dnia 30.11.2012 roku k. 12)

W dniu 22.05.2013 roku powodowy bank (...) podpisali Aneks nr (...) do umowy z dnia 30.11.2011 roku ustanawiając zabezpieczeniem spłaty kredytu oraz spłaty kwoty obciążenia rachunku bieżącego weksel własny in blanco wystawiony przez J. C. poręczony przez małżonkę B. C. wraz z deklaracją do weksla- par 1 aneksu. Na aneksie tym podpisała się też pozwana.

(dowód: Aneks nr (...) z dnia 22.05.2013 roku k. 13)

W dniu 29.07.2013 roku powodowy bank (...) zawarli UMOWĘ (...) Nr (...) celem określenia zasad spłaty wierzytelności wynikającej z umowy kredytu zaliczka nr (...) z dnia 30.11.2011 r. wraz z późniejszymi zmianami- par 1 umowy. Strony umowy postanowiły, że od kwoty kapitału od dnia podpisania umowy bank będzie naliczał odsetki według zmiennej stopy procentowej ustalonej na bazie zmiennej stawki WIBOR dla depozytów miesięcznych z dnia podpisania umowy, każdego dnia, powiększonej o 3,50 p.p. marży banku- par 2 ust 1 umowy. Od kapitału przeterminowanego bank pobierał odsetki w wysokości 4 x stopa kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Odsetki naliczane były od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia poprzedzającego jego spłatę. Strony umowy ustaliły, że pozostają w mocy prawne zabezpieczenia zadłużenia wynikające z umowy, tj. min. weksel własny in blanco wystawiony przez J. C. poręczony przez małżonkę B. C. wraz z deklaracją do weksla. Bank miał prawo wypowiedzieć umowę restrukturyzacyjną gdy dłużnik nie dokonał w terminie spłaty dwóch rat w pełnej wysokości tj. nie spłacił raty w ogóle lub spłacił w wysokości niższej niż umówiona i został uprzednio wezwany do spłaty zaległych rat- par 6 ust 1 pkt.2 umowy. Na umowie widnieje podpis pozwanej.

(dowód: UMOWA (...) Nr (...) k. 14-15).

Umowę tą aneksowano w dniu 29.07.2013 roku, zmieniając wysokość kapitału do spłaty na 287.814,36 zł z ostatecznym terminem spłaty do 31.08.2017 roku. Aneks podpisała pozwana.

(dowód: Aneks nr (...) z dnia 29.07.2013 roku k. 16)

Pismem z dnia 3.08.2015 roku powodowy bank wypowiedział J. C. UMOWĘ (...) nr (...) ze zmianami z uwagi na niedotrzymanie warunków umowy w związku z brakiem spłaty wyznaczonych rat. Wezwał J. C. w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania do zapłaty kwoty 257.091,41 zł wg. stanu na dzień 3.08.2015 r. Informację o wypowiedzeniu umowy otrzymała też pozwana w dniu 10.08.2015 roku.

Pismem z dnia 15.04.2016 roku powodowy bank wezwał J. C. ostatecznie do zapłaty kwoty 273.646,84 zł w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Wezwanie to pozwana otrzymała w dniu 19.04.2016 roku.

(dowód: wypowiedzenie umowy k. 17, potwierdzenie odbioru k. 18, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 19, potwierdzenie odbioru k. 20)

J. C. ani pozwana nie spłacili zobowiązania z umowy restrukturyzacyjnej.

(okoliczność niesporna)

Pismem z dnia 8.08.2016 roku powodowy bank informował pozwaną, że wypełnił weksel in blanco wystawiony przez J. C., a poręczony przez nią na kwotę 283.908,91 zł. Wezwał też pozwaną jako poręczycielą do wykupu weksla wypełnionego na kwotę 283.908,91 zł (kapitał: 252.500,00 zł, odsetki: 31.408,91 zł). A jako termin płatności wyznaczył na dzień 08 września 2016r. Bank nie wskazał kiedy i gdzie przedstawiony zostanie weksel. Na wekslu wskazano tylko miejsce płatności weksla tj. N. Bank (...). Pozwana odebrała to pismo w dniu 11.08.2016 roku.

(dowód: pismo z dnia 8.08.2016 roku o potwierdzenie odbioru k. 22, kserokopia weksla k. 56)

Sąd dokonał ustaleń faktycznych opierając się na złożonych do akt sprawy dokumentach, przedłożonych przez stronę powodową. Pozwana nie kwestionowała ich wiarygodności.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo strony powodowej domagającej się zapłaty od pozwanej kwoty 283.908,91 zł jest zasadne.

Bezspornie podstawą roszczenia strony powodowej jest zobowiązanie wekslowe – wnosząc pozew strona powodowa powołała się na prawidłowo wypełniony weksel podpisany przez J. C. i poręczony przez pozwaną B. C.. Załączając do pozwu oryginał weksla wraz z podpisaną przez pozwaną deklaracją wekslową strona powodowa wykazała więc zasadność dochodzonego roszczenia na kwotę 283.908,91 zł.

Pozwana odpowiada jako poręczyciel wekslowy, a więc zgodnie z art. 32 ust. 1 prawa wekslowego tak samo, jak osoba, za którą udzieliła poręczenia wekslowego, zatem o zakresie jej odpowiedzialności decyduje co do zasady i co do wysokości zakres odpowiedzialności J. C., będącego wystawcą weksla.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, nie kwestionowała natomiast swojej odpowiedzialności co do zasady jako poręczyciela wekslowego. Podniosła jedynie, że nie mogła się zapoznać z treścią weksla gdyż nie został jej on przedstawiony, a zatem w sytuacji braku przedstawienia jej weksla nie doszło po jej stronie do opóźnienia w płatności. Pozwana podważyła zatem żądanie odsetek od dnia 9.09.2016 roku.

Jako, że zarówno wystawca weksla własnego, jak i podmiot poręczający za wystawcę odpowiadają na podstawie weksla, mimo że nie przedstawiono im weksla w terminie do zapłaty (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r. V CSK 288/09) Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej żadaną pozwem kwotę 283.908,91 zł. Nie przedstawienie weksla do zapłaty nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania wekslowego wystawcy i poręczycieli (teza i uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 czerwca 2002 r. I CKN 738/00, Prawo Bankowe 2003, nr 11, s. 40; wcześniej wyroki SN z dnia 21 października 1998 r. II CKN 10/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 93 oraz z dnia 8 grudnia 1998 r. I CKN 914/97). Wspiera takie rozumowanie doktryna, w której słusznie się uważa, że odpowiedzialność dłużnika wekslowego nie zależy od zachowania aktów staranności przez posiadacza weksla.

Sąd podzielił natomiast argumentację pozwanej dotyczącą błędnego sposobu naliczenia przez stronę powodową odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z art. 38 prawa wekslowego, posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich. Przedstawienie wekslu w izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Przedstawienie weksla do zapłaty ma fundamentalne znaczenie dla wystawcy weksla i poręczyciela, gdyż to przy przedstawieniu mogą oni zbadać, czy dokonującemu przedstawienia służy legitymacja formalna, gdyż od tego – co do zasady – zależy, czy zapłata będzie miała skutek zwalniający z zobowiązania. Przedstawienie weksla do zapłaty jest fundamentalną przesłanką do tego, aby wierzytelność z niego wynikająca stała się wymagalna. Spełnienie tej przesłanki wymaga przedstawienia weksla przez osobę uprawnioną we właściwym czasie i miejscu oraz względem właściwej osoby. Roszczenie o zapłatę staje się więc wymagalne w terminie płatności weksla, jeżeli już w tym dniu dojdzie do jego przedstawienia do zapłaty.

W dokumentach przedstawionych przez powodowy bank tj. weksla, deklaracji wekslowej i informacji wysłanej pozwanej o wypełnieniu weksla z dnia 8.08.2016 roku nie wskazano miejsca przedstawienia weksla do zapłaty. Na wekslu wskazano tylko miejsce płatności weksla. W tych okolicznościach Sąd zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie od uwzględnionej kwoty 283.908,91 zł od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu z załącznikami, w których znajdowała się kserokopia weksla tj. od dnia 14.11.2016 roku, a w pozostałej części powództwo oddalił. Dopiero po doręczeniu odpisu pozwu pozwana mogła zapoznać się z treścią weksla. W orzecznictwie SN dominuje pogląd, który tutaj Sąd aprobuje, że o przedstawieniu weksla decydować powinna chwila, kiedy dłużnik miał faktycznie możliwość

zapoznania się ze złożonym wekslem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., I CK 224/04 i z dnia 31 marca 2006 r., IV CSK 132/05).

W związku z uwzględnieniem powództwa w zakresie kwoty wynikającej z weksla, Sąd uznał, że strona powodowa wygrała proces i na zasadzie art. 98 kpc przyznał jej zwrot uiszczony częściowo opłaty od pozwu w kwocie 3549 zł, kwotę 48,76 zł tytułem zwrotu opłat skarbowych od pełnomocnictwa i sporządzenia odpisów notarialnych pełnomocnictw, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7200 zł Sąd nakazał też ściągnąć od strony pozwanej na rzecz SP brakującą część opłaty od pozwu w kwocie 10.647 zł.

SSO Maria Tokarz